

Vilde blomster i byen

For at man kan få et myldrende insektivt i byen, er det vigtigt, at der er føde nok. Blomster giver føde til mange insekter og er samtidig elsket af byens borgere. Vi oplever, at vilde blomster i byen giver medvind og opmærksomhed omkring bynatur.

Jordbunden som udgangspunkt

I Aarhus Kommune står vi vilde blomster i rabatteraler på indfaldsvejene til byen. I Aarhus, hvor jorden er leret sår vi blomsterfrø tilpasset en leret jord. For selvom græsstrøven fjernes og jorden bearbejdes, ændres der ikke på, at udgangspunktet er næringsrig muldjord.

Sådan gør vi!

Erfaringerne viser, at jordbearbejdningen og tiden på året har betydning for resultatet. I de første forsøg blev græsset i foråret nedfræsset i to meter brede felter, og derefter sået med en blanding af blomsterfrø. Her stod rabatterne i fuld flor første år. Året efter lavede vi nye forsøg, hvor græsstrøven blev skrælet af i efteråret, hvorefter jorden blev fræsset og sået med blomsterfrø. I forsøget med efterårsåningen var der større succes med de flerårige blomster end ved forårsåning, men tiden må vise, hvor tit der er brug for genetablering for at bevare de vilde blomster.

I udgangspunktet slår vi blomsterrabatterne i det tidlige efterår efter fræsning. Vi opsamlere det afslåede materiale to uger efter for at få en langsom udpining af jorden til en mere næringsfattig jord. Vi har erfaret, at arealerne med fordel kan slås på forskellige tidspunkter af året alt efter hvilke planter, der dominerer bedet. Ved f.eks. at lade rødkløveren blomstre til langt ind i oktober og lade nogle af de smukke frøstande stå kan man få en længere sæson til gavn for fugle, som kan forsyne sig med næringsrige frø og overvintrørende insekter.

Husdyr i byzonen

I Hovmarksparken i Lystrup sætter et høgasserlaug køer på græs i byzonen. Udover at køerne er blevet det nye udflygtsmål i vilde blomster, så er væksten af nye insekter, der er væksten af nye insekter, der er væksten af nye insekter, der er væksten af nye insekter. Det giver plads til arter som fx blåhat, som er væksten af nye insekter, der er væksten af nye insekter, der er væksten af nye insekter.

BYNATUR PÅ DAGSORDEN

I byen er der kamp om pladsen, og nu skal naturen også have plads i byen. I Aarhus Kommunes Planstrategi Klog vækst frem mod 2050 står der, at biodiversiteten skal øges, og at forskelligartede planter skal indtage restarealer langs veje og stier. I Kommuneplanen står der, at der i alle lokalplaner skal indarbejdes bestemmelser, som sikrer de grønne kvaliteter og forpligter kommunen til at tilgodese biodiversiteten i byudviklingen.

Blomstrende Ringgade

Mange tænker ikke vejrabatter som en del af byens grønne områder. Men rabatterne udgør et betydeligt areal og har derfor et potentiale i forhold til styrkelse af biodiversiteten og til at skabe en forskelligartet og blomstrende by. Det potentielle udnyttes vi i Aarhus Kommune ved at så blomstrende urter og lægge nye blomstrende læg i Ringgades og i de omkringliggende vejrabatter.

Natur på kirkegården

På Vestre Kirkegård har vi anlagt et insekthotel med tilhørende spisekammer i form af en blomstereng. Insekthotellet er et eksempel på, hvordan biodiversitet og æstetik sagtens kan forenes til gavn for insekter som fx lille humlebille, som lægger sine æg i sølesponeret gammelt træ.

Borgerdrevet biodiversitet

I Hans Broges Gade tager borgerne initiativ til at forsønde deres gade. På billedet er det gadebåndet, der er blevet omstillet for nogle af træerne, så de kan vokse sig store og gamle. Efterfølgende er det borgerne, der passer bedene. Det kræver lidt omstilling for nogle af træerne, så de kan vokse sig store og gamle.

Størrelsen har betydning

Plads giver mulighed for diversitet. Ofte kan der findes plads i parker til at omlægge store græsplæner til sammenhængende arealer med bynatur. Prøv kun at slå græs til stier og ved opholdspladser eller arealer til boldspil - så kan der spares på græsklipningen.

Start med at omlægge driften på de problematiske arealer

Hvis man har få ressourcer til at lave en bynaturindsats, kan det være godt at starte med at omlægge driften på de arealer, hvor der i forvejen er udfordringer med græsslåningen på grund af våde arealer eller skråninger. Selve indsatsen behøver ikke være stor for at få mere naturindhold på et areal. Selv et mindre område med brændenælder gavner flere sommerfuglearter.

Sådan gør vi!

I Mindeparken udvikler vi et lille stykke eng på en vandlidende græsplæne i stedet for at dræne jorden. Engplanterne kommer af sig selv, fordi vandet i jorden giver de rette betingelser for dem. Vi hjælper floraen med at udvikle sig yderligere ved at slå græsset to gange om året og lade blomsterne smide frø, før vi indsamler høet.

Budskabet helt ud til "manden på klipperen"

En af udfordringerne i at omlægge driften kan være at få budskabet ud til medarbejderne, der passer arealerne. Det er også ofte driftsfolkene, der ligger inde med værdifuld viden om de forskellige arealer, brugen og praktikken - så en god dialog er en af forudsætningerne for at lykkes med at skabe mere biodiversitet.

Skiltning

Langt græs og "ukrudt" giver ofte anledning til mange spørgsmål fra borgerne. I Aarhus Kommune sætter vi skilte op ved de arealer, hvor bynaturindsatsen er så, som man kan se, at det er vildt med vilje. På skiltene er der fotos og tekst om bynaturen med historien om de arealer, man kan finde på arealer.

FOLD BYNATUREN UD

Vild bynatur

Aarhus Kommune arbejder med "Vild Drift" for at øge biodiversiteten og gøre opmærksom på værdien af natur i byen. Med denne plakat vil vi gerne dele vores erfaringer med at skabe mere plads til bynatur i Aarhus Kommune.

Natursyn

Mange er af den opfattelse, at naturen er noget, man finder uden for byen. Men hvis man er opmærksom, kan man få øje på det myldrende liv midt i byen - i parker, haver, vejkanter, havnearealer, kirkegårde og forladte tomter.

Fortællingen

Det bedste ved at have natur i byen, er at naturen kommer tæt på, hvor vi bor og på den måde bliver vedkommende i hverdagen. Forskning har mange gange vist, at naturen gavner menneskers psykik og fysik, og lige netop derfor er naturen en værdifuld nabo - også i byerne.

Del bynaturen

Vi deler gerne vores erfaringer. Ring til os på 89 40 44 00 eller skriv til byensanvendelse@aarhus.dk

Indtænk variation i anlægsfasen

Mange arter har forskellige strategier for overlevelse. Derfor er det vigtigt at tilgodese de forskellige konkurrencevilkår ved for eksempel at indtænke variation i nye anlæg.

Brug råjord og grus i stedet for muld og græsfrø

Hvis man benytter råjord, som grus eller ler, kan man efterligne det tundralandskab, som gletsjerne efterlod i istiden. Denne næringsfattige jord giver plads til de arter, der normalt udkonkurreres af store og hurtigtvoksende planter som fx brændenælder, tidster og skvalderkål, der ofte ses i byen.

Sådan gør vi!

På bedrerne af et nyanlagt regnvandsbassin i Beder, gror mange forskellige plantearter frem på den gølte råjord - blot ved at lade råjorden ligge bare. Når arealet ligger åbent, kommer de forskellige

arter af sig selv. Hvis man vil have et hurtigt resultat, kan man også så blomsterfrø af vilde urter tilpasset lokaliteten.

Flyt planter eller materialer fra nærtliggende lokaliteter

I en park i Lystrup er planter flyttet fra en grusgrav på Djursland. På Landskabslaboratoriet Eskelund er grusmateriale transplanteret fra Godsbanearalerne i Aarhus i håb om, at de sjældne arter flytter med. Det er vigtigt, at forhold som fx lys, jordbund og slid er sammenlignelige mellem lokaliteterne for at opnå succes med flytningen.

Bytræer og biodiversitet

Det, der tager længst tid at erstatte har størst værdi i en biologisk sammenhæng. Derfor er det vigtigt at bevare træerne og sørge for at lave langsigtede plantninger.

Træartsvalget

Vælg det rigtige træ til lokaliteten, så træet kan få en lang levetid og med tiden få betydning for mange forskellige arter tilknyttet træet. Generelt er der flere arter tilknyttet hjemmehørende træer. Eksempelvis er hvidtjørn en vigtig pollen- og nektarkilde for insekter, og om vinteren er hvidtjørns bær mad for vinterfugle som drostler og silkehaler. Sørg for, at træerne har plads til at vokse sig store og gamle. En krone på et stort træ har langt større værdi end 10 små trækrone, både når det gælder biodiversitet og træets evne til at tilbageholde CO2.

Sådan gør vi!

Tit er mennesket træernes værste fjende. Særligt i byerne hvor pladsen er trang, er det ofte skader fra græsklipperen, påkørsler og hærværk, der er skyld i, at træer aldrig når at blive gamle. På Grønnegade har vi i stedet for græs sået vilde blomster under træerne. De vilde planter har rødder i forskellige dybder og konkurrerer ikke med træerne om den begrænsede mængde vand og skal ikke slås så tit som græsset.

Lad torseon stå

Når træet er til fare og skal fældes, kan det være en god idé at lade torseon stå eller lade en tyk stamme blive liggende som dødt ved. Både som minde om det gamle træ og som levested for svampe og insekter. I Vennelystparken kan man se et eksempel på et biodiversitetstræ. Tæt på træet har vi sat et skilt så byens borger kan læse historien om, hvordan det døde ved gavner biodiversiteten i parken.